

**College van Burgemeester en Wethouders
Waardsedijk 219
3421 NE OUDEWATER**

Oudewater, 03 september 2025

Betreft: reactie op uitspraak klacht handeling besluitvorming kerkwetering

Geacht college,

Wij hebben kennisgenomen van het proces-verbaal van bevindingen van de klachtencoördinator van 24 juli 2025, waarin onze klacht ongegrond is verklaard. Daarbij maken wij de volgende opmerkingen.

1. Over participatie

De klachtencoördinator stelt dat participatie in dit stadium niet nodig was, omdat het kaderbesluit slechts een samenvatting van bestaand beleid zou zijn. Dat miskent echter dat het kaderbesluit nieuwe keuzes bevat met ingrijpende gevolgen voor de leefomgeving, onder meer ten aanzien van woningbouwwolume en -locatie. Juist in dit stadium hadden inwoners invloed moeten kunnen uitoefenen. De eigen participatieverordening van de gemeente schrijft bovendien voor dat, indien participatie niet mogelijk is, dit helder en concreet moet worden gemotiveerd. Die motivering ontbreekt.

2. Over de zienswijze en inspraakreactie

De klachtencoördinator stelt dat onze ingebrachte zienswijze slechts als “mening” moet worden opgevat. Daarmee wordt het recht van inwoners op een zorgvuldige behandeling uitgehold. Artikel 3:2 Awb verplicht bestuursorganen om bij de voorbereiding van besluiten de nodige kennis te vergaren omtrent de af te wegen belangen. Een inhoudelijke reactie is daar een essentieel onderdeel van.

Het achteraf publiceren van een reactie via de raadswebsite voldoet niet aan de motiveringsplicht van artikel 3:46 Awb en schaadt het vertrouwen in de besluitvorming.

3. Over contacten met ontwikkelaars

De klachtencoördinator acht de toelichting van het college “logisch”. Voor ons en veel inwoners wekt het echter de schijn dat er al richtinggevende gesprekken zijn gevoerd zonder kaders en zonder dat inwoners betrokken waren. Juist de schijn van vooringenomenheid raakt aan de behoorlijkheidsnorm van artikel 2:4 Awb, die ook de schijn van partijdigheid wil voorkomen.

4. Over de timing

Het oordeel dat de late timing een “politieke keuze” is, miskent dat het college verantwoordelijk is voor een tijdige en zorgvuldige voorbereiding van raadsvoorstellen. Het feit dat de raad vlak voor afloop van overgangsrecht voor het blok is gezet, is geen kwestie van politiek, maar van bestuurlijke zorgvuldigheid.

Conclusie

De klachtencoördinator reduceert onze punten tot politieke afwegingen en procedurele zuiverheid, terwijl het klachtrecht juist bedoeld is om ook de kwaliteit van de bejegening, de zorgvuldigheid en het vertrouwen van inwoners te bewaken. Daarmee schiet deze klachtbehandeling tekort. Wij verzoeken u ons standpunt onder de aandacht van de gemeenteraad te brengen. Daarnaast behouden wij ons het recht voor deze kwestie ter toetsing voor te leggen aan de Nationale ombudsman.

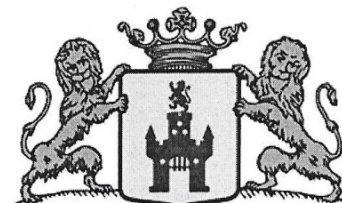
Hoogachtend,

Stichting 1575

A. M. Sluijs

OUDEWATER

Gemeente **Oudewater**

Stichting 1575
t.a.v. dhr. J. Sluijs
[redacted]
[redacted] OUDEWATER

Bezoekadres: Waardsedijk 219,
3421 NE Oudewater
Postadres: Postbus 100,
3420 DC Oudewater

Telefoon: 14 0348

E-Mail: info@oudewater.nl
Website: www.oudewater.nl

KvK-nr: 53878388
IBAN-nr: NL88BNGH0285006789

Onderwerp: uw klacht

Uw kenmerk:

Uw brief van: 6 juni
2025

Datum: 22 augustus 2025

Documentnr.: D/25/192496
Zaaknr.: Z/25/084916

Geregistreerd onder nr: D/25/186708
Behandeld door: / Doorkiesnummer:

Geachte heer Sluijs

Op 6 juni 2025 heeft u per e-mail bij de gemeente Oudewater een klacht ingediend over het college van burgemeester en wethouders.

De klacht ziet kort gezegd, op het handelen van het college inzake de besluitvorming rondom het Kaderbesluit Kerkwetering. Artikel 6, zevende lid van de Klachtenregeling gemeente Oudewater 2024 (hierna: de Klachtenregeling) bepaalt dat bij een klacht over een gedraging van (een lid van) het college van burgemeester en wethouders de burgemeester de klachtbehandelaar is. Mijn bevoegdheid is hiermee gegeven nu ik als burgemeester werkzaam ben.

Proces-verbaal van bevindingen

Uw klacht is volgens de formele klachtenprocedure zoals bedoeld in de Klachtenregeling afgehandeld en op 8 juli jl. heeft een gesprek met u plaatsgevonden. Op 24 juli 2025 heeft de klachtencoördinator in dat kader een proces-verbaal van bevindingen uitgebracht. Een afschrift van het proces-verbaal treft u als bijlage bij deze brief aan.

Oordeel over uw klacht

Heden heb ik besloten het oordeel van de klachtencoördinator over te nemen. Dit betekent dat mijn reactie ten aanzien van voornoemde klacht als volgt luidt:

Ongegrond

Voor een nadere motivering van mijn oordeel verwijs ik u naar het bijgevoegde proces-verbaal van bevindingen van de klachtencoördinator.

Niet eens met het oordeel?

Bent u het niet eens met de wijze van afhandelen van uw klacht, dan kunt u zich eventueel nog tot de Nationale Ombudsman wenden (digitaal via www.nationaleombudsman.nl) of schriftelijk via Postbus 93122, 2509 AC te Den Haag). Dit moet u dan wel uiterlijk binnen een jaar na verzenddatum van deze brief doen.

Hoogachtend,

De klachtbehandelaar,

Burgemeester drs. D.C. de Vries

Proces-verbaal van bevindingen
Klachtencoördinator gemeente Oudewater

**Klacht van Stichting 1575 over gedragingen van het college
van de gemeente Oudewater**

Team Juridische Zaken
24 juli 2025

Proces-verbaal van bevindingen

In een brief van 6 juni heeft dhr. Sluijs namens Stichting 1575 (hierna te noemen: klager) een klacht ingediend over gedragingen van het college van de gemeente Oudewater (hierna te noemen: beklaagde).

DE KLACHT

Uit het klaagschrift heeft de klachtencoördinator afgeleid dat de klacht zich - kort gezegd - richt tegen het handelen van het college bij de besluitvorming over het 'Kaderbesluit Kerkwetering' (hierna: kaderbesluit. Dit heeft klager uitgesplitst in vier klachtpunten:

1. Volledige afwezigheid van participatie;
2. Zienswijze en inspraakreactie van Stichting 1575 volledig genegeerd;
3. Contact met projectontwikkelaars vóór vaststelling kader;
4. Besluit exact vóór het verlopen van overgangsrecht;

BEOORDELINGSKADER

De klacht is beoordeeld binnen het kader van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en de Klachtenregeling gemeente Oudewater 2024 (hierna: de Klachtenregeling).

ONDERZOEK KLACHTENCOÖRDINATOR

Het onderzoek is ingevolge artikel 9 van de Klachtenregeling ter hand genomen door de klachtencoördinator van de gemeente Oudewater

- Op 17 juni 2025 is door de klachtencoördinator de ontvangst van de klacht bevestigd.
- Op 19 juni 2025 heeft klager een uitnodiging voor een klachtgesprek ontvangen.
- Op 8 juli 2025 heeft het hoorgesprek met klager plaatsgevonden. Tijdens dit gesprek waren aanwezig: namens Stichting 1575 dhr. Sluijs, namens de klachtencoördinatie: [REDACTED] en [REDACTED]
- Op 15 juli 2025 heeft het hoorgesprek met beklaagde plaatsgevonden. Tijdens dit gesprek waren aanwezig: namens het college mevr. Schomaker (wethouder), [REDACTED] (ambtelijke ondersteuning), namens de klachtencoördinatie: [REDACTED] en [REDACTED]

BEVINDINGEN VAN HET ONDERZOEK

Standpunten van klager

De klachtencoördinator heeft uit de brief van klager en op basis van het hoorgesprek op 8 juli afgeleid dat hij, kort en zakelijk weergegeven, aan de klacht het volgende ten grondslag legt:

1. *Volledige afwezigheid van participatie.*

Er is in april 2025 een inloopavond georganiseerd door de gemeente. Deze avond was niet ingericht om te participeren maar om te informeren. Er is alleen een enquête gehouden. Klager vindt dat er pas sprake is van participatie als er groepen voor deelgebieden worden opgericht die actief kunnen meepraten en participeren. Dan hoeft de uitkomst niet persé overgenomen te

worden, maar dan is er wel daadwerkelijk geparticipeerd. Het college heeft zich nu niet gehouden aan het participatiebesluit vastgesteld door de gemeenteraad en heeft daarmee niet zorgvuldig gehandeld.

2. Zienswijze en inspraakreactie van Stichting 1575 volledig genegeerd.

Klager heeft, voorafgaand aan de behandeling in de gemeenteraad, een zienswijze op het kaderbesluit ingediend. De wethouder heeft tijdens de gemeenteraadsvergadering toegezegd om na besluitvorming schriftelijk te reageren. Dat is volgens klager een bijzondere vorm, want nu is de zienswijze niet meegewogen in de besluitvorming in de gemeenteraad. Er wordt dan een stap overgeslagen en dat is onzorgvuldige besluitvorming.

Daarnaast is zowel voor de raadsvergadering als tijdens de beraadslaging in de gemeenteraadsvergadering niet inhoudelijk gereageerd op de ingediende zienswijze. Klager had een inhoudelijke reactie verwacht. Als een zienswijze wordt ingediend dan mag je verwachten dat erop gereageerd wordt. Ook als de gemeente het met de inhoud niet eens is. En als er niet gereageerd wordt, licht dan toe waarom niet.

Uiteindelijk heeft het college een schriftelijke inhoudelijke reactie gegeven, via de website van de gemeenteraad. Deze reactie is niet rechtstreeks aan klager gestuurd.

3. Contact met projectontwikkelaars vóór vaststelling kader.

Door het college is tijdens de gemeenteraadsvergadering gezegd dat projectontwikkelaars niet aan de gemeente willen verkopen. Dat roept, volgens klager, vragen op. Er is dan zonder kaders een gesprek gevoerd en dat is volgens klager onzorgvuldig en dit geeft een indruk van vooringenomenheid. Veel omwonenden vinden iets van de plannen, door al een gesprek met de projectontwikkelaar te voeren lijkt het 'voorgebakken' en lijkt de participatie voor de Bühne. Dat heeft invloed op het vertrouwen.

4. Besluit exact vóór het verlopen van overgangsrecht.

Het kaderbesluit is vastgesteld op 5 juni 2025, exact vier dagen vóór het verlopen van de driejaartermijn voor gebruik van het overgangsrecht voor omgevingsvergunningen (artikel 4.17 lid 2 Omgevingsbesluit). Dit is volgens klager waarschijnlijk niet bewust gedaan, maar het college wist toch al heel lang dat deze datum er aan kwam? De gemeenteraad is op deze manier voor het blok gezet om snel te besluiten. De wethouder had eerder aan de bel moeten trekken.

De timing van het aanbieden van dit raadsvoorstel aan de raad is niet uit de doeken gedaan. Waarom is het niet twee maanden eerder gebeurd?

Door het late voorstel was er niet voldoende tijd voor een zorgvuldig participatietraject. De raad kon nu niet anders dan besluiten.

Klager uit zijn zorgen over het proces, hij wil serieus genomen worden. Dit raakt ook aan het doel van Stichting 1575, het bevorderen van de leefomgeving in Oudewater en mensen helpen in processen waar ze vastlopen. Het doel van de stichting is niet een politieke organisatie te worden.

Standpunten van het college

1. Volledige afwezigheid van participatie.

De inloopavond, georganiseerd door de gemeente, was inderdaad gericht op informeren en niet op participeren. Dat is omdat er niet geparticipeerd hoeft te worden in deze fase van het proces. Het kaderbesluit is een samenvatting van het bestaande gemeentelijke en provinciale beleid. Er dus nog niets om op te participeren. Dit staat ook duidelijk in het kaderbesluit opgenomen. Pas als er invulling gegeven gaat worden aan het besluit, wordt participatie van belang. Pas op dat moment zijn er inhoudelijke afwegingen te maken waarover participatie gehouden kan worden. Kortom, nu is het niet

mogelijk om als inwoner direct invloed uit te oefenen. Dat is in het democratisch proces al eerder gebeurd door middel van de verkiezingen. Dit is volledig overeenkomstig ons participatiekader. Wel wordt de input die op de inloopavond is gegeven meegenomen in een later stadium, het wordt dus wel serieus genomen. In het kaderbesluit wordt verder ingegaan op de participatie.

2. Zienswijze en inspraakreactie van Stichting 1575 volledig genegeerd.

Volgens beklagde lopen het gebruik van zienswijze en mening hier door elkaar. Een zienswijze kan ingediend worden op bijvoorbeeld een bestemmingsplan dat ter inzage is gelegd. Dat is hier niet aan de orde. Het gaat hier strikt genomen om een mening, een ingezonden brief.

De ingezonden brief van klager was gericht aan de raad, ook is de inspraakreactie van klager opgenomen bij de raadsbehandeling. Het is dan aan de raad zelf om hierop terug te komen en eventuele vragen te stellen. De raadsfractie van het CDA heeft gevraagd aan het college om schriftelijk op deze ingezonden brief terug te komen. De wethouder heeft de toezegging gedaan aan de gemeenteraad om dit te doen. Dat is inderdaad gebeurd, de reactie is gestuurd naar de gemeenteraad via de Griffie, dit is ook zoals het formeel gezien hoort te gaan. Wellicht had er een betere afstemming tussen college en griffie moeten zijn, zodat klager een seintje had gekregen dat de reactie klaarstond op de website dan wel de reactie had toegestuurd gekregen.

3. Contact met projectontwikkelaars vóór vaststelling kader

Er zijn geen afspraken gemaakt met projectontwikkelaars over de gronden. Op ambtelijk niveau hebben er twee kennismakingsgesprekken plaatsgevonden. Er zijn dus niet alvast afspraken gemaakt voordat het kaderbesluit is vastgesteld. Daarnaast was een gesprek met de grondeigenaren nog niet nodig omdat er eerst een besluit genomen moest worden over de grondverwerving.

4. Besluit exact vóór het verlopen van overgangsrecht.

Dit klachtonderdeel is volgens beklagde uitgebreid aan de orde geweest tijdens de raadsbehandeling van het kaderbesluit. In de raadsvergadering is uitvoerig ingegaan op de oorzaak van de vertraging in het proces. Het klopt dat het lang heeft geduurd, dat heeft onder andere te maken met het vergroten van het aantal woningen, de gesprekken met de Provincie en de personele wisselingen bij de gemeente. Er is gekozen om eerst het ruimtelijk kader vast te stellen omdat anders de grond vrij op de markt zou komen.

Beklaagde benadrukt voor de volledigheid dat dit alles in een democratisch proces is vastgesteld. Beklaagde ziet de behoefte om gehoord te worden bij klager en raad klager aan om aanwezig te zijn bij de Forum vergaderingen. Daar worden vragen besproken en stellen de raadsfracties vragen.

OVERWEGINGEN

De standpunten van partijen en hetgeen is besproken in de gesprekken op 8 juli 2025 en 15 juli 2025 brengen de klachtencoördinator tot de volgende overwegingen.

Ten aanzien van:

Klachtpunt 1

Volgens klager was de, door de gemeente georganiseerde, inloopavond onvoldoende. Naar oordeel van de klachtencoördinator heeft beklagde in het hoorgesprek duidelijk toegelicht waarom er geen sprake is van participatie bij een kaderbesluit. Ook in het kaderbesluit zelf staat dit toegelicht en wordt in een apart hoofdstuk uitgewerkt hoe participatie wordt toegepast bij de uitwerking van het kaderbesluit.

In het participatiekader van de gemeente Oudewater staat: 'Participatie kan alleen als er inderdaad ruimte is om mee te praten, mee te beslissen of samen te werken. Kan dat niet, dan leggen we helder en begrijpelijk uit waarom daar (nu) geen ruimte voor is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij wettelijke taken, waar de gemeente zelf ook geen keuze in heeft.' Beklaagde kon in de ogen van de

klachtencoördinator in redelijkheid komen tot de conclusie dat er in dit geval geen ruimte was om inwoners daadwerkelijk ruimte te bieden om mee te praten.

De klachtencoördinator is van mening dat er geen behoorlijkheidsnorm is geschonden, er is door beklagde in het kaderbesluit duidelijke informatie verstrekt over participatie. Dat er geen participatiebijeenkomst heeft plaatsgevonden komt de klachtencoördinator niet onlogisch over, omdat het kaderbesluit een samenvatting is van bestaand beleid en uitvoerige participatie niet passend is in dit stadium.

Klachtpunt 2

Dat klager een brief heeft verzonden waarin de zienswijze van de stichting stond vermeld is niet ongewoon. Of de gemeenteraad hier wel of niet op had moeten reageren of de inhoud van de brief had moeten meewegen in haar besluitvorming, is niet aan de klachtencoördinator om te beoordelen. De gemeenteraad is vrij om hier zelf een afweging in te maken. De wethouder heeft een toezegging gedaan op verzoek van het CDA om alsnog inhoudelijk te reageren op de ingezonden brief. Dat is ook gebeurd.

Dat klager de inhoudelijke reactie niet ontvangen heeft, maar deze heeft moeten lezen op de website van de gemeenteraad, is naar mening van de klachtencoördinator ongelukkig maar niet onbehoorlijk. Beklaagde heeft formeel en inhoudelijk de juiste route gekozen door de reactie te sturen naar de gemeenteraad, omdat de toezegging aan de gemeenteraad is gedaan. Wel zou het klantvriendelijker en voor de volledigheid beter zijn geweest als er ook afschrift naar klager was gestuurd.

Klaagpunt 3

Klachtencoördinator vindt het heel begrijpelijk dat het contact van het college met de projectontwikkelaars vragen oproept bij klager. De klachtencoördinator overweegt echter dat de suggestie dat deze contacten 'voorgebakken' zouden zijn niet terecht en niet onderbouwd is. Daarnaast komt de toelichting van beklagde naar mening van de klachtencoördinator logisch en niet onbehoorlijk over. De klachtencoördinator is van mening dat er geen schending van een behoorlijkheidsnorm is. Wel overweegt de klachtencoördinator dat belangrijk is dat beklagde transparant blijft communiceren om wantrouwen te voorkomen.

Klaagpunt 4

Volgens klager is de gemeenteraad voor het blok gezet omdat het kaderbesluit snel genomen moest worden voor het verlopen van de driejaartermijn. Deze timing had moeten worden toegelicht. Alle klachtpunten samengevat is het voor de klachtencoördinator duidelijk dat klager zich zorgen maakt over het proces. De klachtencoördinator overweegt dat beklagde niet ontkent dat het kaderbesluit laat is aangeboden aan de gemeenteraad. Beklaagde heeft toegelicht dat dit te wijten is aan diverse oorzaken zoals het vergroten van het aantal woningen en de langdurige gesprekken met de Provincie.

Omdat de besluitvorming binnen het democratisch proces van de gemeenteraad heeft plaatsgevonden, doet de klachtencoördinator hierover geen inhoudelijke uitspraak. Daarnaast is de timing uitgebreid toegelicht in het Forum, de raadsstukken en de raadsvergadering.

OORDEEL

Samengevat, concludeert de klachtencoördinator dat de klacht ongegrond is, maar dat er op klachtpunt twee wellicht ruimte is voor verbetering in de communicatie. Hoewel er formeel juist is gehandeld, was het beter geweest als de inhoudelijke reactie ook rechtstreeks naar klager was gestuurd.

Daarnaast constateert de klachtencoördinator dat de klacht elementen bevat die raken aan politieke keuzes en afwegingen. In ons democratisch systeem worden deze besluiten genomen door de gemeenteraad, zij zijn de verkozen volksvertegenwoordigers. Deze onderwerpen of zorgen kunnen niet via het klachtrecht worden opgelost, maar horen thuis in het politieke debat.

Aan:

College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Oudewater
Postbus 45
3420 AA Oudewater

Datum:

6 juni 2025

Betreft:

Formele klacht inzake handelen college bij besluitvorming Kerkwetering

Geacht college,

Namens Stichting 1575 dien ik een formele klacht in over het bestuurlijk handelen van het college in de aanloop naar de vaststelling van het ruimtelijk kader Kerkwetering op 5 juni 2025.

De wijze waarop het college dit proces heeft ingericht en uitgevoerd, tart alle beginselen van behoorlijk bestuur. Er is doelbewust geen participatie georganiseerd, zienswijzen van inwoners zijn genegeerd en het college heeft zich zonder democratisch kader ingelaten met marktpartijen. Daarbij is het besluit precies getimed vóór het aflopen van een wettelijke overgangstermijn. Dit leidt tot het beeld van een bewust gestuurd, ondoorzichtig en onzorgvuldig traject.

1. Volledige afwezigheid van participatie

Er is geen enkele poging gedaan om burgers, omwonenden of belangenorganisaties te betrekken bij de totstandkoming van dit kaderbesluit. Er is geen participatiebijeenkomst georganiseerd, geen openbare raadpleging gehouden en er is geen enkel participatieverslag gepubliceerd.

Het college heeft daarmee bewust het participatiebeginsel geschonden, in strijd met de uitgangspunten van de Omgevingswet en gemeentelijke praktijkregels. Dit getuigt van een bestuurscultuur waarin de burger niet wordt gezien als serieuze gesprekspartner.

2. Zienswijze en inspraakreactie van Stichting 1575 volledig genegeerd

Op 28 mei 2025 diende Stichting 1575 een zorgvuldig opgestelde zienswijze in. Deze bevatte onderbouwde zorgen over de legitimiteit, onderbouwing en beleidsmatige samenhang van het voorgenomen besluit. Op 3 juni 2025 ruim voor de raadsvergadering is de insprek notitie verstrekt.

Deze zienswijze is volkomen genegeerd: er is geen enkele inhoudelijke reactie gegeven, op de zienswijze en inspraak is nergens in de besluitvormende stukken genoemd. Daarmee heeft het college artikel 3:2 en 3:46 van de Awb geschonden en iedere vorm van publieke verantwoording vermeden.

Het college heeft in de raadsvergadering aangegeven inhoudelijke reactie te verstrekken na besluitvorming. Dit is in strijd met artikel 3,2 awb artikel 3.9 awb en artikel 3.46 awb

Tevens tart het proces het beginsel van fair play en hoor en wederhoor.

3. Contact met projectontwikkelaars vóór vaststelling kader

Tijdens een raadsbijeenkomst bevestigde het college dat reeds contact heeft plaatsgevonden met projectontwikkelaars vóórdat het kader was vastgesteld. Dit contact – hoe “oppervlakkig” ook genoemd – was ongefundeerd en ondermijnt de geloofwaardigheid van het proces.

Door zonder kaderstelling vooruit te lopen op planvorming, stelt het college commerciële belangen boven democratische controle. Daarmee ontstaat de schijn van bevoordeling, wat het vertrouwen in een onafhankelijk gemeentebestuur ernstig schaadt.

4. Besluit exact vóór het verlopen van overgangsrecht

Het kaderbesluit is vastgesteld op 5 juni 2025, exact vier dagen vóór het verlopen van de driejaartermijn voor gebruik van het overgangsrecht voor omgevingsvergunningen (artikel 4.17 lid 2 Omgevingsbesluit). Deze timing is niet toegelicht in het raadsvoorstel, maar heeft evident invloed gehad op het tempo en verloop van het besluitvormingsproces.

De combinatie van stilgehouden motieven, ontbreken van participatie en contact met ontwikkelaars roept de ernstige vraag op of het college zich primair heeft laten leiden door procedurele ontwijking in plaats van het algemeen belang.

Verzoek

Stichting 1575 verzoekt u deze klacht te behandelen conform hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Wij verzoeken u uitdrukkelijk:

- schriftelijk inhoudelijk te reageren op de vier hierboven genoemde punten;
- de klachtbespreking openbaar te agenderen dan wel hoor en wederhoor toe te passen.

Deze klacht betreft fundamentele principes van behoorlijk bestuur en raakt aan het vertrouwen van inwoners in een eerlijke en transparante overheid.

Stichting 1575,

OUDEWATER

Gemeente Raad van Oudewater
Waardsedijk 219
3421 NE OUDEWATER

Zienswijze op het Raadsvoorstel inzake het Ruimtelijk Kader Kerkwetering
(Z/25/082838 / D/25/181374)

Oudewater, 28 mei 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens Stichting 1575 brengen wij hierbij onze zienswijze naar voren op het voorliggende raadsvoorstel tot vaststelling van het *Ruimtelijk Kader Kerkwetering*. Hoewel een dergelijk kader formeel geen juridisch bindend document is, achten wij het noodzakelijk uw aandacht te vestigen op de verstrekken juridische, maatschappelijke en financiële implicaties van dit besluit. Hieronder lichten wij onze bezwaren en opmerkingen puntsgewijs toe:

1. Gebrek aan echte participatie: motie ‘Leren Participeren’ niet daadwerkelijk uitgevoerd

Hoewel het raadsvoorstel stelt dat aan de motie ‘Leren Participeren’ (d.d. 28 september 2023) invulling wordt gegeven, is in werkelijkheid slechts een informatieavond georganiseerd. Deze bijeenkomst bood geen ruimte voor dialoog, inspraak of invloed op de kaders, hetgeen indruist tegen de geest en letter van de motie. Ook het gemeentelijke participatiekader verlangt participatie “waar dat kan”. Gezien het feit dat het ruimtelijk kader keuzes bevat over woningbouwtypologie, aantallen, hoogte, groenstructuur, waterstructuur en verkeersontsluiting, was participatie hier evident wél mogelijk geweest.

Wij verzoeken u dan ook de zienswijze aan te vullen met de constatering dat het participatietraject in deze fase onvoldoende was en niet voldoet aan de eisen die de gemeenteraad zelf stelt via eerder aangenomen beleid en moties.

2. Ontbreken van een financiële onderbouwing: onzorgvuldige besluitvorming

In het raadsvoorstel wordt gesteld dat het vaststellen van het kader “geen directe financiële gevolgen” heeft. Tegelijkertijd wordt erkend dat er sprake is van substantiële financiële risico's, onder meer door:

- noodzakelijke aanpassing van het verkeersknooppunt Lijnbaan / Vierbergenweg;
- onbekende kosten van zettingsvrije bouwtechnieken;
- kosten van mogelijke grondverwerving;
- afwezigheid van grondposities;
- onduidelijke verdeling van kosten tussen gemeente en markt.

Deze onzekerheden hebben juridische en beleidsmatige consequenties. Zonder financiële onderbouwing ontbreekt de informatie die nodig is om te kunnen oordelen over de haalbaarheid en wenselijkheid van het kader. Daarmee voldoet het voorstel niet aan het zorgvuldigheidsbeginsel (art. 3:2 Awb) en het motiveringsbeginsel (art. 3:46 Awb).

3. Regionale woningbehoefte: bouwen niet uitsluitend voor Oudewater

De Woonvisie Oudewater 2020–2025 voorziet in een jaarlijkse behoefte van ±30 woningen per jaar, hetgeen uitkomt op ±600 woningen over de gehele periode 2020–2040. Het ruimtelijk kader maakt ontwikkeling mogelijk van 300–350 woningen in fase 1 en nog eens 150–200 in fase 2, wat neerkomt op een totaal van 450–550 woningen op deze locatie alleen.

De woningbouwopgave op deze schaal overstijgt de eigen behoefte van Oudewater en is duidelijk bedoeld als invulling van de regionale woningopgave zoals opgenomen in het *Provinciaal Programma Wonen en Werken 2021* van de Provincie Utrecht. In dat licht is van belang dat de provincie voorwaarden stelt aan de realisatie, onder meer:

- klimaatadaptief en zettingsvrij bouwen;
- bouwen in lijn met het natuurlijke bodem- en watersysteem;
- geen toename van negatieve milieueffecten.

Wij verzoeken de gemeenteraad expliciet in de besluitvorming op te nemen dat aan deze provinciale voorwaarden moet zijn voldaan alvorens juridische planvorming mogelijk is. Vaststelling van dit kader schept verwachtingen die pas rechtmatig zijn indien ook aan deze randvoorwaarden voldaan is.

4. Geen maatschappelijke effectanalyse

Het raadsvoorstel bevat geen maatschappelijke effectanalyse (MEA) van het voorgestelde plan, terwijl de impact op onder meer:

- verkeersstructuur en -veiligheid;
- parkeerdruk in bestaande wijken;
- lokale voorzieningen (onderwijs, zorg, sport);
- ecologische effecten en bodemdaling;
- sociale samenstelling van de wijk en leefbaarheid

aanzienlijk is. Ook is geen inzicht gegeven in de verdeling van sociale, middeldure en dure woningen. Daarmee ontbreekt onderbouwing van het beleidsdoel: het realiseren van een toekomstbestendige wijk met maatschappelijke meerwaarde.

Wij verzoeken u om, voorafgaand aan verdere planvorming, een maatschappelijke effectanalyse uit te voeren en die als voorwaarde te stellen voor het stedenbouwkundig plan.

5. Ruimtelijk kader geen juridisch bindend plan, maar wél relevant in privaatrechtelijke overeenkomsten

Hoewel het ruimtelijk kader formeel geen juridisch planologisch besluit betreft (zoals een omgevingsplan), heeft het wel degelijk juridische werking in de praktijk. In onderhandelingen met projectontwikkelaars wordt het kader immers leidend voor het sluiten van anterieure overeenkomsten ex art. 6.24 Wro (thans opgenomen in de Omgevingswet). Deze overeenkomsten leggen privaatrechtelijk bindende afspraken vast over kostenverhaal, programmatische invulling, en uitvoering.

Uit jurisprudentie (bijv. ABRvS 27 juli 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2227) blijkt dat beleidsdocumenten zoals een ruimtelijk kader zwaar meewegen bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van ontwikkelingen. Daarmee schept het kader dus verwachtingen en rechtsgevolgen, ook al is het niet planologisch bindend.

Wij verzoeken u dit expliciet te benoemen in de besluitvorming, en tevens de juridische en financiële risico's die uit deze impliciete werking voortvloeien mee te wegen.

Conclusie

Gelet op bovenstaande constateringën verzoeken wij u:

1. De zienswijze op te nemen in de vaststellingsnotitie;
2. Pas over te gaan tot vaststelling nadat:
 - o een financiële onderbouwing beschikbaar is;
 - o een maatschappelijke effectanalyse is uitgevoerd;
 - o duidelijkheid is over het voldoen aan provinciale randvoorwaarden;
 - o een volwaardige participatie heeft plaatsgevonden over het kader zelf;
3. In de besluitvorming op te nemen dat het ruimtelijk kader juridische werking heeft binnen de context van anterieure overeenkomsten.

Met vriendelijke groet,
Stichting 1575,

OUDEWATER